

Spis treści

Wykaz skrótów / 9

Od autora / 13

Rozdział 1

Pojęcie i zakres prawa karnego w Polsce, Czechosłowacji, Czechach i Słowacji / 23

- 1.1. Uwagi wprowadzające / 23
- 1.2. Przestępstwa i wykroczenia w Polsce i Czechosłowacji w międzywojniu / 24
- 1.3. Przestępstwa i wykroczenia w socjalistycznej Czechosłowacji i Polsce Ludowej / 27
- 1.4. Przemiany prawa polskiego i czechosłowackiego po rozpoczęciu procesu transformacji ustrojowej / 38
- 1.5. Delikty administracyjne / 41
- 1.6. Podsumowanie rozważań historycznych / 47
- 1.7. Obowiązujące polskie, czeskie i słowackie prawo karne materialne / 50
 - 1.7.1. Źródła prawa karnego materialnego / 50
 - 1.7.2. Przestępstwa i ich podziały w kodeksach / 51
 - 1.7.3. Element materialny / 56
 - 1.7.4. Wina / 60
 - 1.7.5. Błąd / 65
 - 1.7.6. Sankcje karne / 67
 - 1.7.6.1. Uwagi wprowadzające / 67
 - 1.7.6.2. Pozbawienie wolności / 69
 - 1.7.6.3. Areszt domowy / 71
 - 1.7.6.4. Ograniczenie wolności i jego odpowiedniki / 71
 - 1.7.6.5. Grzywna i kara pieniężna / 72
 - 1.7.6.6. Przepadek przedmiotów / 73

- 1.7.6.7. Zakaz działalności / 74
- 1.8. Odpowiedzialność karna osób prawnych / 75
 - 1.8.1. Wprowadzenie do problematyki odpowiedzialności karnej osób prawnych / 75
 - 1.8.2. Odpowiedzialność karna osób prawnych w europejskim prawie karnym / 77
 - 1.8.3. Polska koncepcja odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary / 78
 - 1.8.4. Niewłaściwa odpowiedzialność karna osób prawnych w prawie słowackim / 82
 - 1.8.5. Czeska ustawa o odpowiedzialności karnej osób prawnych / 87
- 1.9. Podsumowanie / 100

Rozdział 2

Środowisko jako przedmiot ochrony prawa karnego / 102

- 2.1. Kształtowanie się koncepcji ochrony środowiska w Polsce, Czechosłowacji, Czechach i Słowacji / 102
 - 2.1.1. Uwagi wprowadzające / 102
 - 2.1.2. Konserwatorska ochrona przyrody, ochrona zasobów i ochrona środowiska / 103
 - 2.1.3. Czechosłowacka ustawa o środowisku / 109
 - 2.1.4. Dalszy rozwój prawa środowiska / 110
 - 2.1.5. Źródła prawa środowiska / 112
 - 2.1.6. Podstawowe zasady prawa środowiska / 117
- 2.2. Odpowiedzialność prawna w ochronie środowiska / 123
- 2.3. Koncepcja prawa karnego środowiska / 129

Rozdział 3

Ochrona środowiska w międzynarodowym i unijnym prawie karnym / 136

- 3.1. Ochrona środowiska w międzynarodowym prawie karnym / 136
- 3.2. Ochrona środowiska w pracach Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Karnego / 139
- 3.3. Ochrona środowiska poprzez prawo karne w działaniach Rady Europy / 142
- 3.4. Ochrona środowiska poprzez prawo karne w działaniach Unii Europejskiej / 147

Rozdział 4

Kształtowanie się koncepcji prawnokarnej ochrony środowiska w Polsce, Czechosłowacji, Czechach i Słowacji / 155

- 4.1. Początki / 155
- 4.2. Czechosłowacki kodeks karny z 1961 r. / 156
- 4.3. Polskie ustawy wodne / 157
- 4.4. Polski kodeks karny z 1969 r. / 157
- 4.5. Polska ustawa o ochronie i kształtowaniu środowiska z 1980 r. / 160
- 4.6. Nowelizacja polskiej ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska / 162
- 4.7. Nowelizacje czechosłowackiego kodeksu karnego w latach 1989 i 1990 / 163
- 4.8. Polska ustawa o ochronie przyrody z 1991 r. / 164
- 4.9. Nowe polskie regulacje górnicze i budowlane / 165
- 4.10. Nowelizacja polskiego prawa atomowego i innych ustaw / 166
- 4.11. Polski kodeks karny z 1997 r. / 167
- 4.12. Dalszy rozwój polskiego pozakodeksowego prawa karnego / 171
- 4.13. Nowelizacja kodeksu karnego w Słowacji i Czechach / 176
- 4.14. Nowy słowacki kodeks karny / 181
- 4.15. Wdrożenie unijnej dyrektywy o odpowiedzialności za szkodę w środowisku / 183
- 4.16. Nowy czeski kodeks karny / 185
- 4.17. Nowelizacje kodeksów karnych słowackiego, polskiego i czeskiego wdrażające dyrektywę unijną / 190
- 4.18. Zmiany polskiego pozakodeksowego prawa karnego z lat 2009–2011 / 192

Rozdział 5

Przestępstwa przeciwko środowisku w obowiązującym polskim, czeskim i słowackim prawie karnym / 195

- 5.1. Zakres badań komparatystycznych / 195
- 5.2. Odpowiedzialność osób fizycznych za przestępstwa przeciwko środowisku / 196
 - 5.2.1. Podstawowe przestępstwa przeciwko środowisku / 197
 - 5.2.2. Przestępstwa leśne / 212
 - 5.2.3. Przestępstwa zanieczyszczenia środowiska / 218
 - 5.2.4. Przestępstwo zanieczyszczenia wód morskich / 224
 - 5.2.5. Przestępstwa zagrożenia warstwy ozonowej / 228

- 5.2.6. Przestępstwa związane z postępowaniem z odpadami / 230
- 5.2.7. Przestępstwa związane z postępowaniem z materiałami jądrowymi / 238
- 5.2.8. Rozszerzenie odpowiedzialności za uszkodzenie lub zagrożenie środowiska / 242
- 5.2.9. Przestępstwa przeciwko chronionym obszarom i obiektom przyrodniczym / 244
- 5.2.10. Przestępstwa przeciwko chronionym gatunkom roślinnym i zwierzęcym / 252
- 5.2.11. Przestępstwa przeciwko humanitarnej ochronie zwierząt / 263
- 5.2.12. Przestępstwa kłusownicze / 271
- 5.2.13. Przestępstwa szerzenia chorób zakaźnych zwierząt i roślin / 283
- 5.2.14. Przestępstwa związane z substancjami wpływającymi na wartość użytkową zwierząt gospodarskich / 288
- 5.2.15. Przestępstwa związane z organizmami genetycznie modyfikowanymi / 289
- 5.3. Represyjność prawa karnego środowiska / 295
- 5.4. Odpowiedzialność karna osób prawnych za przestępstwa przeciwko środowisku / 299
 - 5.4.1. Odpowiedzialność karna osób prawnych za przestępstwa przeciwko środowisku w koncepcji dyrektywy 2008/99/WE / 299
 - 5.4.2. Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary jako przestępstwa przeciwko środowisku w Polsce / 301
 - 5.4.3. Odpowiedzialność osób prawnych za przestępstwa przeciwko środowisku w Czechach / 306
 - 5.4.4. Odpowiedzialność osób prawnych za przestępstwa przeciwko środowisku w Słowacji / 307

Rozdział 6

Podsumowanie i propozycje *de lege ferenda* / 309

- 6.1. Podsumowanie wyników badań / 309
- 6.2. Propozycje *de lege ferenda* / 316

Bibliografia / 319